

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Svjedočenje
primljene vjere

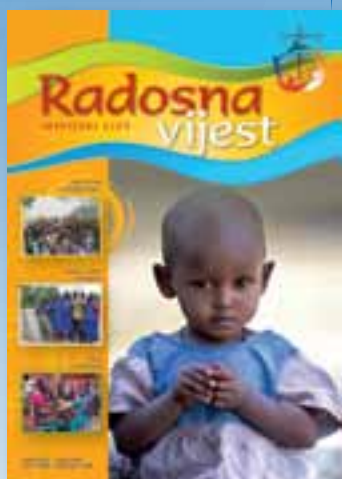

Godina velikih
projekata

Žene
u nevoljama

Apostolat molitve

Da mladi sjemeništarci i redovnici dobiju mudre i dobro oblikovane duhovne učitelje.

Sadržaj

Uvodnik
U središtu
Iz života naših misionara

Intervju
Apostolat molitve
Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara
Misijski velikani

Ebola	3
Prema Bogu budućnosti u sadašnjosti	4
Svjedočenje primljene vjere.....	6
Vrjednote bratstva i zajedništva.....	7
Spomen na katoličku prisutnost	8
Godina velikih projekata.....	10
Žene u nevoljama.....	11
Kongo bez Crkve ne bi bio ono što je danas.....	12
Misijska nakana za studeni.....	14
Proslavljen Svjetski dan misija	15
Misijski dan Družbe sestara franjevki misionarki iz Asiza	16
Misijska kuća ispred katedrale	17
Afrika je došla k nama	17
Misliti djelom.....	17
Preminuo veliki prijatelj misija i misionara don Srećko Majić	18
Kolači za misije.....	18
Misijski ajvar.....	18
Prvi maturanti u Manyamuni	19
Sveti Franjo de Laval, apostol Kanade	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** don Ivan Štironja
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055, Fax 01/46 69 254
E-mail: missio.croatia@zg.ht.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Ebola!

Našim planetom sve jače odjekuje vijest o strašnom virusu ebrole, koji je već odnio više tisuća života. Broj oboljelih u Gvineji, Liberiji, Sijeri Leoneu i Nigeriji dosegnuo je tolik postotak da je proglašeno stanje epidemije. Zabilježene su i prve žrtve na američkom i europskom kontinentu. Hoće li ta činjenica donijeti barem zraku nade u tunel patnje virusom pogođenih afričkih zemalja? Ne postavljamo to pitanje samo radi naših misionara i misionarki, koji su nam posebno u molitvama i mislima, nego također i zbog naroda kojemu služe.

Piše don Ivan Štironja

Ebola je sve donedavno bila problem negdje, u dalekoj afričkoj zemlji, problem nekih drugih naroda, desetak tisuća kilometara od „našega dvorišta“. Sada, kad se pojavila pred kućnim pragom bogatijih dijelova svijeta, a nema joj lijeka, govor o virusu ebrole poprima ozbiljnije razmišljanje i značenje.

Virus je dobio ime po rijeci Eboli, u DR Kongu, gdje je najprije i registriran, 1976. godine. Otprilike polovica oboljelih završila je smrću. Dosad nije pronađen učinkovit lijek, niti cjepivo. Prema nekim informacijama, na tomu se sve ozbiljnije radi.

Borba protiv bilo koje vrste bolesti morala bi započeti pri samoj njezinoj pojavi, jer svijet je zaista postao globalno selo. Desetak tisuća kilometara u našem vremenu tehnološkoga napretka nije neka posebna daljina ni sigurnost. Ni zatvaranje granica i karantene nisu potpuno rješenje. Teško se takve poteškoće rješavaju bez međusobne solidarnosti, bez suradnje svih, na svim razinama ljudskoga društva.

Crkva se, po primjeru svojeg učitelja Isusa, stavlja u službu svima onima koji su u nevolji. Prisjetimo se sv. Damjana de Veustera (1840. – 1889.), svećenika i misionara među gubavcima, koji se i sam zarazio služeći unesrećenima. Blažena Terezija iz Kalkute (1910. – 1997.) nadljudskim se snagama borila protiv te iste bolesti, kao i svakoga drugog siromaštva i bijede ovog svijeta. I ostali naši misionari, svaki na svoj način, pri-

tječu u pomoć i služe siromašnima i bolesnima. Ne bježe da bi spasili sebe, nego ostaju ondje gdje jesu, spremni u Gospodinu na svaku vrstu žrtve.

Četvorica misionara Družbe sv. Ivana od Boga nedavno su položila svoje živote služeći oboljelima od virusa ebrole. Posljednji dosad preminuli jest Španjolac, brat Manuel García Viejo, specijalist za internu i tropsku medicinu, upravitelj bolnice u gradu Lunsaru, u Sijeri Leoneu. Taj predani misionar darovao je Africi trideset godina svojeg života, od toga dvanaest godina u službi upravitelja bolnice. Prior Družbe brat Jesus Etayo je u povodu preminuća svojeg subrata Manuela rekao: „Naša su subraća poput Krista dala svoje živote za bližnje do te mjere da su umrla od zaraze u toj epidemiji. Premda nas to ispunja tugom i boli, živimo s vjerom, nadom i zdravim ponosom zbog njihova radikalna svjedočenja skrbi za bližnje. Naša je nakana, u Liberiji i Sijeri Leoneu, nastaviti služiti narodu ... osobito u ovom trenutku, kad nas najviše trebaju.“ Samo Isus može biti izvor snage, hrabrosti i kršćanske ljubavi prema braći u nevolji u ime kojih djeluju naši misionari, pa i pod prijjetnjom smrti.

Molimo da epidemija „izliječi i ozdravi“ naše zajedništvo na svim razinama, da nas učini poslužiteljima braće u potrebi, jer lakše je služiti nego biti služeni. Isuse, sve nas krijepi, snaži i hrabri, učini nas apostolima kršćanske ljubavi.

Prema istinskom Bogu i očovječenju (3)

Prema Bogu budućnosti u sadašnjosti

U pokoncilskom vremenu počelo je prevladavati mišljenje da bi se u crkvenoj pastvi mnogo toga pomaklo na bolje kad bi ona bila osjetljivija za teme kao što su budućnost, obećanje i nada. U vjerovanju na misi molimo: "I iščekujem uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka." Iščekivanje budućega i dostignuća punine Božjega svijeta bitna je dimenzija kršćanske vjere.

Biblijska čitanja na završetku crkvene godine upozoravaju da se više usmjerimo prema Bogu, kao "zadnjoj budućnosti". Budući da je upravo evanđelje ključ za otvaranje pristupa istinskoj slici Boga i čovjeka, na tom putu slijedit ćemo nedjeljnu "liturgijsku čitanku".

1. Angažirani Bog

U govoru i vjerovanju o Bogu trebat će se dogoditi pomak prema "Bogu koji dolazi", o Bogu budućnosti, koji donosi rješenje, što u čovjeku pobuđuje nadu i radost. Nekada smo u katekizmu učili o "posljednjim stvarima" (smrt, sud, pakao i raj). A zar umjesto o "stvarima" nije uputnije govoriti o "posljednjim događanjima". Kao što budućnost stala nije u zemlji, nego u krošnji, koja

se penje prema gore, i u plodovima, tako i kršćanin ne živi samo od onoga čega se spominje u povijesti spašenja, već od budućnosti koja ga kao magnet privlači prema Bogu spašavatelju, prema onomu što se još ima dogoditi.

Očito bi i među kršćanima bilo manje apatije, beznađa i straha kad bi zavladao tzv. eshatološke misli (eshatos = posljednji, krajnji), odnosno čežnja za "budućim dobrima". Apostol Pavao kaže da što oko ne vidi ili uho ne ču, u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube (usp. 1 Kor 2, 9). Snagom vjere u Krista uskrsloga kršćanin iščekuje nešto radikalno novo, a to je vrijeme kada će se konačno uspostaviti gospodstvo Krista raspetoga i uskrsloga, kada ćemo biti tamo gdje je on, u Očevoj slavi, kako je obećao. Stoga i vjeruje da je Bog uvijek na djelu, zove nas prema onome što ima biti nakon što je s Kristovim uskrsnućem otvorio put prema budućnosti, koja se počinje očitovati već u sadašnjosti, posebice po susretu na misi kada "Duh Sveti Kristovo djelo dovršava i vrši svako posvećenje" (IV. euh. mol.). Bog u Kristu postaje veliki bu-

Piše dr. Milan Šimunović

dućnik, koji nam govori da bez dočeka budućnosti nema zadovoljavajućega rješenja, za što se traži jaka i djelatna vjera.

2. Zakočeni vjernik

Držim da su najveće opasnosti za današnjega vjernika indiferentizam i pasivnost te prebacivanje završnice povijesti u neku daleku, maglovitu budućnost. Stoga naš eminentni bibličar B. Duda ističe tzv. iruptivnu eshatologiju, a to znači da Gospodin trajno dolazi, da se posljednje vrijeme zbiva već sada. Drugim riječima, u svijetu punom raznih nevolja i životnih potresa kršćanin unosi klicu novoga i budućega, konačne pobjede dobra nad zlim, i to svaki put kad se zalaže za pravdu i ljubav. U protivnome, i dalje će u zabludi ostati oni koji smatraju da je vjera u Boga, u onostranost, "opijum" koji "ozakonjuje" mrtvilo i nepravdu, zavaravajući čovjeka s nekim "boljim životom" na nebesima.

Naprotiv, evanđelje nas trajno uvjerava da je vjera u Boga budućnosti jedina "poluga" i osposobljavajuća moć za preobražavanje ovostranosti. Bog Isusa Krista daje svjetlo i

snagu za suočenje sa svim nedaćama. Njegova spasiteljska akcija jest za naše očovječenje. Tako se može reći da je kršćanski Bog nemjerljiv optimist, on se nada čovjeku, poštujući njegovu slobodu, u očekivanju njegova zalaganja. I kada čovjek osjeća svoju nedostatak, vjera u biblijskoga Boga pruža mu mogućnost iskoraka iz sebe, štoviše, i premašaja samoga sebe, ali u Bogu i s Bogom. Odatle u govoru o novoj evangelizaciji mora doći do izražaja da za mnoge kršćanstvo treba "tek početi", jer su u određenom zastoju, "zakočeni". Nije li kod mnogih, i odgovornijih, u Crkvi zamjetljiva neka čudna bojazan te nije li i sam II. vatikanski sabor "pokopan", a najnovija papina pobudnica Radost evanđelja počela padati u zaborav?

3. Evanđelje – snaga Božja

Mnogi su u napasti da vjeru u Boga shvate kao nešto što spokoji. Istina, Isus kaže da noseći njegov jaram možemo naći "spokoj svojim dušama", ali i da kraljevstvo nebesko silu trpi, odnosno "silom se probija". A to će od kršćanina, danas pogotovo, tražiti "krvave odluke". U tom se smislu u ovome crkvenom vremenu valja više usredotočiti na tzv. eshatološke prisposodbe o mudrosti i budnosti, o deset djevoja, o talentima i o posljednjem sudu.

Kršćanski Bog, kako nas Biblija uči, ne utvrđuje postojeće, naprotiv potiče na "uzbunu" nad mrtvilo, daje nam darove (talente), uz uvjet da ne budemo zatočeni svojeg straha. Naprotiv, jer je čovjek proistekao iz ruke Boga stvoritelja, on bi morao biti živa slika radina i inventivna Boga, usvojiti stvaralačku poduzetnost i odgovornost, a ne "zgrtati propuste". To znači, ako se prisjetimo pet ludih djevoja iz evanđelja, moramo biti svjesni da nitko ne može "nadolijevati" moju svjetiljku umjesto mene, nitko ne može živjeti moj život i reći ja umjesto mene. Bog koji nas "vuče" prema budućnosti, prema uspjehu, često ne zna što bi s nama kada se počnemo izgovarati, kao da smo zatečeni. Jer ži-

veći u imaginarnosti, danas bismo rekli u nekoj virtualnoj stvarnosti, može se promašiti vlastiti život. Stoga "držati upaljene svjetiljke" na putu prema susretu s Bogom znači odgovorno i ozbiljno shvaćati svoj život.

Kršćanin je učenik Kristov, a to znači misionar, u stalnom pokretu, što ne podnosi naviku, pospanost i uhodanost, jer to ruši vjeru. Dok mislimo na sve koji se zalažu, druge uče "propinjanju prema budućem vijeku", što osobito rade naši misionari, moramo postajati svjesnijim da ne možemo biti vjernici ako se osobno i u svojim župnim zajednicama ne pokrenemo i naviještamo, kako kaže Drugi vatikanski koncil, da je naš i ljudske povijesti cilj "Gospodin, prema kojemu smjeraju želje povijesti i civilizacije ... radost svih srdaca i punina njihovih težnji". Drugim riječima, ne možemo se pretvoriti u vjernike koji se vrte u krugu, samo obavljaju obrede, čime pokazuju da su "nasjeli" na jednu od zabluda postmodernoga vremena, koje se, dok se sve manje zanima za prošlost i ne zamara budućnošću, besplodno usredotočuje samo na sadašnje i vremenito. Oni praktički ne vide perspektivu, prepuštaju se mišljenju da se ništa ne isplati, razočarani ne samo sa sobom, okolinom i društvom, već i sa samim Bogom, što im ne rješava probleme. Mnogi se pretvaraju u računđizije, vjeru pretvaraju u puku dužnost, ostaju bez inicijative i životne radosti, misleći da ni Bog ni ljudi od njih ne bi trebali ništa tražiti. To je najučestaliji način da se pokapaju životni talenti, Božji darovi. Naprotiv, ako Bog nudi veliku budućnost, kršćanin ne stoji skrštenih ruku, već daje i svoj doprinos "novom nebu i novoj zemlji", ne bojeći se, kako kaže psalmist, ni dolinom smrti proći, jer znade da je Bog budućnosti s njime.

Da lakše dočaramo sliku Boga budućnosti, zamislimo da stojimo na rubu ponora i s druge strane čujemo glas: "Baci se, dočekat ću te na rukama!" To je Božji glas koji nam ulijeva sigurnost, dok nam Zli nameće misao: "Ni govora, ne

Kršćanski Bog, kako nas Biblija uči, ne utvrđuje postojeće, naprotiv potiče na "uzbunu" nad mrtvilo, daje nam darove (talente), uz uvjet da ne budemo zatočeni svojeg straha. Naprotiv, jer je čovjek proistekao iz ruke Boga stvoritelja, on bi morao biti živa slika radina i inventivna Boga, usvojiti stvaralačku poduzetnost i odgovornost, a ne "zgrtati propuste". To znači, ako se prisjetimo pet ludih djevoja iz evanđelja, moramo biti svjesni da nitko ne može "nadolijevati" moju svjetiljku umjesto mene, nitko ne može živjeti moj život i reći ja umjesto mene.

skači, možeš zapeti za 'litice života', strovaliti se u ponor." I prestajemo se propinjati, ići naprijed. I Posljednji sud, o kojem ćemo slušati u ovom vremenu u crkvama, bit će samo očitovanje što se sada događa, a to je hod prema naprijed, u povjerenju u Boga, koji ima s nama puno strpljenja, nadajući se da ćemo prihvatiti i razvijati svoje sposobnosti, njegov spasenjski dar u Isusu Kristu.

I na kraju, spremno očekivati Gospodinov dolazak ne znači sanjariti i tupo gledati u budućnost, bilo da se radi o mladima ili starima, već se angažirati, štoviše čak nešto i riskirati, jer je vjera u kršćanskog Boga u isto vrijeme i rizik i avantura. Jedan protestantski teolog (K. Barth) lijepo je rekao da je vjera u Krista rizik nad rizicima, izgleda kao skok u prazno, ali je zapravo radost i obećanje, ljubav i život. To nam upravo govori svetkovina Krista Kralja, koji stavlja pred kršćanima perspektivu: "Dodite blagoslovljeni ... udite u veselje gospodara svoga", u radost bez kraja. Vjernik je čvrst u Bogu budućnosti, naslonjen na njega, djelotvorno već sada ostvarujući kraljevstvo, ali ne samo u "hramovima", već i vani, u ostvarenju tjelesnih i duhovnih djela milosrda.

ZAMBIJA
– don Boris Dabo

U šali sam mladiću Abelu nakon njegova krštenja jednom doviknuo: „Abele, sad pazi da ne naiđeš na Kajina.“ „Bez brige, Father, u misiji više nema ljudi sličnih Kajinu“, odgovorio je i nastavio putem prema mlinu.

Svjedočenje primljene vjere

Posao mlinara, to jest da snažnim pokretima ruku pokrene dizel motor koji onda pokreće mlin za kukuruz, njegova je sporedna služba. Abel je prodavač u maloj trgovini naše misije i to je njegov glavni posao. U trgovini ljudi mogu nabaviti: šećer, sol, sapun, ulje i slične osnovne potrepštine. Mlin je ipak neizostavna pomoć koju misija pruža domaćim ljudima, osobito ženama. Trošak mljevenja jedne kante kukuruza iznosi pet *kwacha*, što je otprilike pet i pol kuna. Da nema mlina, žene bi morale mljeti ručno, to jest snažno udarati posebno oblikovnim drvom po zrnju u posudi za mljevenje. U Zambiji nije uobičajeno da muškarac radi taj posao, jer bi mu se svi smijali da ga vide. Zato žena podnosi taj teret muške sramote. No ima sela gdje mlina nema ili je pre-daleko, pa ženama nema druge nego mljeti da bi obitelj mogla jesti.

Pomoć za školsku svjedodžbu

Abela smo susreli prije nekoliko godina u selu Ndjoko Malomo, pet kilometara od misije. Bio je visok i mršav, boležljiv, pomalo sramežljiv i suzdržan. Trebalo ga je malo ohrabriti da bi nam se približio i to je učinio s puno bojazni. Otkrio sam da je polazio i završio sred-

nju školu u obližnjem gradiću Seshe-keu. No budući da su mu roditelji tada bili već pokojni, nije imao novac potreban da preuzme školsku svjedodžbu. Školu je završio jer ga je državna socijalna pomoć pomagala do kraja dvanaestog razreda. Ponudio sam mu pomoć u dobivanju svjedodžbe. Naime, zamolio sam jednog prijatelja iz Velog Lošinja da pomogne Abelu, a on je rado pristao platiti potreban iznos. U međuvremenu smo mu ponudili vođenje trgovine u misiji. Dali smo mu prostoriju, a on će voditi trgovinu kakao sam zna i umije. Za uzvrat će biti mlinar u misijskom mlinu. To je tako funkcioniralo dvije godine. Jednom mi je Abel pristupio na verandi gdje obično radim i primam ljude i rekao mi da želi otići na daljnje školovanje u Lusaku. Njegov rođak je avijatičar u zambijskom ratnom zrakoplovstvu pa će mu on pomoći da se i on upiše u zrakoplovnu školu.

Potpora na životnom putu

Bio sam malo zatečen tom vijesću. Abel se dobro uklopio u misijsku ekipu i želio sam da ostane s nama na misiji. Bio je voditelj crkvene zajednice u svojem selu Ndjoko Malomo. Budući da je nedavno kršten, bio je ovlašten da predvodi nedjeljne službe Božje i da poučava vjeronauk. Počeo je polaziti i

tečaj za animatore. Od njega smo dosta očekivali, a odlučio se na odlazak. No u isto vrijeme sam se trudio biti pozitivan u svezi s njegovim odlaskom. „Abele, primio si vjeru ovdje na misiji, krstio si se, pa si sad pozvan blago vjere odnijeti tamo kamo ideš“, nastojao sam ga savjetovati i podržati. Ustvari, trebao bih biti sretan što smo mu pomogli naći put u životu. Prije dolaska u misiju Abel nije bio vjernik. Živio je u selu sa svojim ujakom, a ujak je u afričkoj tradiciji kao i rođeni otac. Ujak Kula je seoski poglavica i jedan od voditelja lokalne sljedbe (*New Apostolic Church*). Abel je usprkos protivština od svojih najbližih primio katoličku vjeru i u njoj se krstio. Rekao mi je da će u Lusaki živjeti u kući rođaka koji pripada Pentekostnoj Crkvi. Prije nego sam ga upitao kako će se on kao katolik u toj sredini osjećati, rekao je da on ostaje vjeran svomemu krštenju. Nadamo se da će tako i biti. Sa zahvalom što je u misiji služio dvije godine te što je ovdje primio vjeru i krštenje, zaželio sam mu sretnu budućnost u velegradu. Zadovoljan sam da smo tomu mladom čovjeku pomogli. Od bojažljiva i boležljiva mladića postao je ugledan mladić sa samopouzdanjem. Dobio je u ruke školsku svjedodžbu, nastavlja školu. Povrh svega, dobio je vjeru, koja će mu i dalje biti pratilja u životu.

Vrjednote bratstva i zajedništva

HAITI
– s. Liberija Filipović
i s. Ana Uložnik

Dragi prijatelji misija!

Prošli su i dugi ljetni praznici, koje smo zajedno s našom djecom proveli priređujući razne radionice. Cilj radionica je bio iskoristiti to slobodno i dragocjeno vrijeme i naučiti što novo i korisno za budućnost.

U radionicama (kreativne, jezične, športske, biblijske, plesne, dramske...) nastojali smo što više otkrivati njihove talente te im tako omogućiti razvijanje istih i potaknuti još veću želju za napredovanjem. Što se tiče dječje želje, upornosti i zainteresiranosti, nismo imali nikakvih problema, jer su djeca vrlo rado u svemu sudjelovala. Sve im je zanimljivo i sve su željeli isprobati. Mi smo, doduše, u organizaciji naišli na dosta problemčića. Ideja za rad nije falilo, ali što god počnemo, nedostaje potrebnih materijala, tako da je to i nama bila prigoda za otkrivanje svojih talenata u improvizaciji i organizaciji kreativnih radionica. Radili smo – ne s onim što dotična radionica treba – nego s onime što imamo. Zajedno smo se snalazili i zajedno uživali u onome što smo radili. I ne samo da smo uživali, nego smo puno toga naučili, a jedan mali dio toga možete vidjeti iz fotografija koje vam prilažemo. Na tome ljetnom taboranju djeca su učila francuski i engleski jezik te su sama zatražila da uče i hrvatski jezik. S velikim oduševljenjem i zainteresiranošću su upijali nove riječi, pa i rečenice, jer žele Hrvate koji budu dolazili

u posjetu znati pozdraviti i s njima progovoriti koju riječ te ih tako naučiti iste riječi na njihovu, kreolskom jeziku.

Radosno međusobno dijeljenje

Život s tom djecom sve nam više "otvara oči" prema istinskim vrjednotama zajedništva, bratstva i plemenitosti, za koje Bogu zahvaljujemo. Evo i nekih primjera:

Ako kojemu djetetu dadnete kockicu čokolade da drugo dijete ne vidi, ono će istog trenutka otići među svu djecu i to s njima podijeliti, bez imalo promišljanja. Ili ako imate vrećicu bombona i dadete jednomu djetetu, ono će odmah pitati za svu drugu djecu te će spremno i radosno međusobno podijeliti.

Sebičnost kao da im je stran pojam. Tako smo nedavno nas dvije sestre prvi put probale sušeni mango. Sa suhim komadićem mangu u ruci krenule smo prema djeci. Dječaku koji je bio najbliži dali smo mango da se osladi. Na naše veliko iznenađenje, on je samo malo zagrizao i ostatak dao da i drugi gricnu. Oni tako dijele sve što dobiju. To zaista ostavlja čovjeka bez riječi. I mi od njih puno učimo.

Snalazljivost u različitim zgodama

Oduševljava nas i njihova snalazljivost. Evo nekih primjera i o tome:

Djeci se probušila nogometna lopta. Oni su ju svejedno udarali dok ju nisu posve dokrajčili. Za zamjenu su se brzo snašli. Pokupili su svoje poderane školske čarape (u školi im je obvezno nošenje čarapa) i od njih napravili loptu. Kad i tu poderu, opet će se oni snaći. Rekli smo im da možda anđeli donesu pravu, novu loptu. A anđeli, to ste vi, dragi naši dobročinitelji.

Jedan od dječaka je imao hlače dva broja veće, pa su mu stalno spadale. Kad se trebao uključiti u nogomet, brzo se snašao, jer želja za igranjem ga je nosila. Izuo je tenisice i iz njih izvukao vezice, zavezao hlače vezicama, prebacio ih preko ramena i uključio se u igru.

Zanimljivo je gledati tu njihovu snalazljivost i spretnost. U jednom trenutku našu rješenje. Isto tako smo ostale iznenađene kad smo vidjele dijete od 8-9 godina kako kupa i presvlači bebu takvom brzinom i spretnošću kao majka koja ih je već petero odgojila, a da ne

 ISLAND
– s. Celestina Gavrić

govorimo o tome kad se treba popeti na vrh stabla po mango ili kokos – tada im ni majmuni ni vjeverice ne mogu konkurirati.

Radile smo s djecom narukvice i ogrlice, a neki od tih uradaka su bili zahtjevniji te ih je trebalo objesiti za nešto, da bi ih se lakše napravilo, a oni su u trenutku pronašli rješenje – zavezali su početni dio narukvice za nožni prst i uspješno posao priveli kraju. Kasnije smo pronašli bolje i trajnije rješenje.

Učenici opremljeni za školu

Takvih i sličnih primjera imamo bezbroj, ali to je samo jedan mali dio iz našega svagdašnjeg života, u kojem se mogu vidjeti dječje radosti, njihovi talenti i njihove kompetencije. Zato ovim putem i vama, dragi prijatelji misija, naši duhovni i materijalni podupiratelji, zahvaljujemo na vašoj materijalnoj i molitvenoj podršci. Uz vašu pomoć ove godine smo većinu naše djece u Centru "Kardinal Stepinac" opremili za školu novim torbama, novim cipelama, potrebitim knjigama i drugim školskim priborom te im omogućili još jednu godinu školovanja, dok u ovoj zemlji mnogi njihovi vršnjaci ni ne znaju što je to škola, ni što se u njoj radi.

U ime djece iz Centra "Kardinal Stepinac" od srca zahvaljujemo na vašoj velikuodušnosti i ljubavi koja je našla put do naših potreba. Neka dobri Bog obilato blagoslovi sve vas i stotruko vam uzvratiti. Za tu milost molimo svaki dan za sve naše dobročinitelje i sve vas srdačno pozdravljamo našim pozdravom: "Živio Mali Isus – uvijek u našim srcima!"

Spomen na katoličku prisutnost

Povratak Katoličke Crkve na Island polovicom 19. stoljeća povezan je s prisutnošću francuskih mornara, koji su onamo dolazili u ljetnim mjesecima i lovili i sušili ribu. Glavno središte im je bilo istočni fjord Fáskrúðsfjörður (čita se Fáuskrudsfjörður), a onda i nešto sjevernije Seydisfjörður. U Fáskrúðsfjörðuru je bila uređena bolnica, karantena. Imali su kapelu. Život je bio iznimno težak, a o opasnostima koje su im bile kruh svagdašnji je dovoljno reći da je u 100 godina toga rada, potonulo 400 njihovih jedrilica i izgubilo živote 5000 mornara. U ljetnim mjesecima su se za bolnicu brinule sestre redovnice. U bolnicu su primani i Islandani, a njima su liječničke usluge naplaćivane jeftinije nego Francuzima.

Francuski dani na Islandu

Crkva je također odmah reagirala – svećenici su počeli upozoravati i poučavati ljude, a kratko nakon pojave bolesti u svim je župama pročitano i pismo naših biskupa. Posljedice svega toga su vidljive: svuda se provode mjere opreza, upozorava se stanovništvo na redovitu higijenu i dezinfekciju, kao i uređenje okoliša. Sretna je okolnost što se to dogodilo u kišnom razdoblju, kada ima vode u izobilju.

Ta prisutnost Francuza u ovim teškim uvjetima i njihove usluge Islandanima učinili su da se izgradilo jedno trajno prijateljstvo dvaju naroda. U mjestu Gravelines, na sjeveru Francuske,

odakle je dolazilo najviše mornara, postoji Udruženje prijatelja Islanda, koje, među ostalim, podupire očuvanje sjećanja na francuske mornare na Islandu. A u Fáskrúðsfjörðuru svaka ulica ispod imena na islandskom ima, manjim slovima, ispisano i ime na francuskom. Na istočnoj strani Islanda već se više od dva desetljeća obilježavaju Francuski dani. Tada se sve obitelji okupljaju na prigodne programe, koji traju od tri do sedam dana u Fáskrúðsfjörðuru.

U tim danima, među ostalim sadržajima, uvijek je i jedan molitveni susret u luteranskoj crkvi, a onda koncert i potom hod na francusko groblje, gdje se opet održi molitva i prigodni društveno-kulturni program. A na kraju toga svi ili većina prisutnih dobije crvenu ili bijelu ružu, svi silaze na morsku obalu i bacaju te ruže u more u znak spomena na one mornare koji su se utopili.

Prije nekoliko godina Islandčani i Francuzi zajednički su odlučili da sa suprotne strane fjorda prenesu francusku bolnicu i sve druge zgrade, među kojima i kapelu. Sve je to ove godine dovršeno za Francuskih dana 24. – 27. srpnja. Bilo je svečano otvorenje i blagoslov kapele. Sav je sklop sada uređen kao muzejski, a dio će biti upotrebljavan kao hotel, da bi se mogao, barem djelomično, sam uzdržavati.

Blagoslov kapele

Budući da su francuski mornari koji su onamo dolazili svi bili katolici, kapelu je blagoslovio katolički svećenik, naš župnik David Tencer. Kao vlasništvo ona pripada muzeju, ali ćemo se mi moći njome služiti kad god zatreba. Među gostima je bio i islandski predsjednik Ólafur Ragnar Grímsson. Svirala je katolikinja Mađarica Noemi, a župnik je zamolio mene da pjevam pripjevni psalam, koji sam uspjela pjevati na melodiju iz hrvatske pjesmarice *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*, glazba Mate Leščana (*Ps 100* je u pjesmarici pod brojem 116).

Bili smo radosni, jer je to veliki spomen na blagotvornu katoličku prisutnost u vremenima kad Islandčani nisu smjeli ni pomišljati da ne budu luteranske vjeroispovijesti. U Islandu je najduže od svih sjevernoeuropskih zemalja bio na snazi zakon koji nije dopuštao slobodu vjeroispovijesti. A kako se pazilo da stranci ne „prekorače mjeru“, jer su mogli svoju vjeru ispovijedati slobodno, svjedoči i činjenica da je tadašnji luteranski biskup smatrao prekršajem kad su Francuzi na sprovodu svojih sunarodnjaka katolika pjevali i molili glasno i na putu do groblja i zvonili zvoncem. A kad su dvojica svećenika počela govoriti islandski i slaviti svetu misu i propovijedati na islandskom, to je bilo pravo kazneno djelo.

Današnji Islandčani otvoreno govore i pišu svu tu povijest, ali s tolikom znanstvenom hladnoćom da se danas, unatoč tomu što je zemlja službeno luteranske vjeroispovijesti i u vladi postoji ministarstvo Luteranske Crkve, smatra povrjedom prava na slobodu ako se govori o Isusu čak i djeci u vrtićima. E pa prosudimo gdje

je jednakost prava za sve u današnjim društvima... A mi, dragi prijatelji, dobro shvaćamo da imamo dovoljno razloga da prikazujemo svoj život, molitvu i sve žrtve što nam dani donesu kao pokoru i zadovoljštinu da bi „slobodni“ čovjek naših dana shvatio da mu Bog želi samo i jedino dobro i sreću. Jest, i to je zalaganje za širenje radosne vijesti našega ljubljeno-gospodina Isusa.

A onda vas još molim da molite na još jednu nakanu. Kako je poznato, ja se sada već petu godinu nalazim na misijskoj postaji u mjestu Egilsstaðir. Do 10. studenoga trebam se vratiti u svoju zajednicu u mjestu Akureyri. Odande trebamo providjeti misijsku postaju koja će nam biti puno bliže i moći ćemo je opsluživati bez da samo jedna ili dvije od nas budu „odvojene“ od redovničke zajednice. Za to nam trebaju sredstva, koja nemamo, kao i obično, ali znamo da dragi Bog voli svoju Crkvu i one duše kojima bi ta postaja koristila, pa on sigurno ima načina da se to sve ostvari – a vi, a i mi, molimo da on sve vodi i providi. I već sada neizmerno zahvaljujem na molitvi na tu i sve druge nakane za širenje radosne vijesti.

Godina velikih projekata

RUANDA
– Fra Ivica Perić

U životu svake zajednice postoje one godine koje se pamte i preporučavaju, godine velikih događaja. A ova će godina u našem selu Kivumu sigurno ostati dugo zapamćena kao godina realizacije velikih projekata, godina gradnje i stvaranja novog, suvremenog lica sela.

Već na ulasku u selo naša je nova srednja tehnička škola. Gradnja prve školske zgrade završena je prošle godine i prva generacija učenika već ju pohađa!

Ali nismo na tome stali. Ovoga proljeća nastavili smo s radovima na školskom kompleksu. Tako su izgrađena dva prostrana skladišta, a nastavljena je izgradnja i druge školske zgrade. Također smo završili i izgradnju školskih toaleta. Riječ je o objektu koji se nalazi pokraj škole, s 24 nova toaleta. Jer ipak će jednoga dana tu školu pohađati čak tisuću učenika. Mislili smo i na djecu s posebnim potrebama. Pa su dva toaleta prilagođena invalidima. I ne samo to. Budući da većina obitelji u našem selu nema kupaonicu, u okviru toga objekta izgradili smo i četiri tuš-kabine, kako bi naši učenici doista u školi imali sav potreban komfor.

Uz već postojeće, prošle godine izgrađene spremnike za vodu, ovih smo dana završili i s izgradnjom još jednog velikog podzemnog spremnika za vodu. U spremnike će se slijevati kišnica sa školskih krovova, koja će nam osigurati sigurno i nesmetano snabdjevanje vodom za sve potrebe škole. Sve to što radimo na novom školskom

kompleksu našu će srednju tehničku školu svrstati u red najmodernijih u ovom dijelu Afrike!

Kuća za nastavnike

A kada se prošeta do središta sela, u samom srcu mjesta, preko puta crkve, novo je gradilište i naš novi veliki ovogodišnji projekt. U tijeku je završna faza izgradnje stambenog objekta koji će služiti za smještaj nastavnika naših škola. Riječ je o stambenoj kući sa sobama za nastavnike koji su zaposleni u našim školama, a nisu iz Kivumua. Radni tjedan će provoditi u toj novoj kući.

Mnogi od njih žive i petnaestak kilometara dalje od Kivumua. Da pješake svaki dan na posao, jednostavno je previše. Plaćati javni prijevoz nije im baš povoljno, a nemaju ni bicikle kao alternativu. Zato smo odlučili olakšati našim zaposlenicima i uložiti u nešto što je trajno – a to je stambeni objekt koji će moći koristiti i oni i svi budući nastavnici. Kuća se sastoji od osam prostranih soba, velike kuhinje, kupaonice s tuš-kabinama i toaletima.

Objekt je “pod krovom”, provedene su sve električne i vodovodne instalacije i sada slijede završni radovi i opremanje objekta potrebnim namještajem. Planirano je da se svi predviđeni radovi okončaju u narednih nekoliko tjedana, i tada će i naši učitelji koji su trenutno stambeno nezbrinuti dobiti svoj krov nad glavom i uvjete za kvalitetan život i rad. I da, naravno, u izgradnji objekta koristili smo sve svoje raspoložive snage – kuću su zidali zidari naše strukovne škole, struju provode naši učenici električari, sve potrebno

za toalete i kupaonicu uređuju naši vodoinstalateri, a opremit će ju naši učenički stolari. Njima je to izvrsna praksa, a selu još jedan vrlo potreban objekt! Naravno, kao i za našu novu srednju školu, projekt i za ovaj objekt izradila nam je vrsna arhitektica Višnja Kljajić, naša dobra duša i veliko srce za Afriku!

Vodovod u osnovnoj školi u Mpushi

I na kraju, realizirali smo i još jedan nevjerojatno velik projekt u Kivumuu! Naime, nakon više godina želje i planiranja, početkom ove godine krenuli smo u realizaciju dovođenja vode u osnovnu školu u zaseoku Mpushi. Radi se o školi s više od dvije tisuće učenika, jednoj od najvećih u Ruandi, koja dosad nije imala nikakvo snabdjevanje vodom i u kojoj su djeca stjecala znanje bez ikakvih sanitarnih uvjeta.

Posao je velik i skup. Izgradili smo dva spremnika za vodu – jedan je u neposrednoj blizini izvora, a drugi je pokraj škole. Povezali smo ih cijevima kako bi školarci mogli do vode doći u dvorištu škole. Već smo postavili i česme. Završavaju se još poneki sitni građevinski radovi i vodovod će uskoro biti u funkciji! Pamtit će se ova 2014. godina u Kivumuu. I prepričavat će se kako je upravo te godine dodatno rasla srednja škola, kako su nastavnici dobili svoj kutak i kako je konačno, poslije više desetljeća čekanja, potekla voda u školi u Mpushiju.

Međutim, dragi prijatelji, naši vjerni donatori, sve to ne bi bilo moguće da nije bilo vas! Zato još jednom koristim prigodu da zahvalim svim našim donatorima.

TANZANIJA
– s. Kaja Perić

Žene u nevoljama

Dragi prijatelji misija!

Želim vas upoznati s nekoliko bivših učenica naše domaćinske škole u Mbingi. One su se našle u nevoljama i pomažemo im prema našim mogućnostima. Ima i mnogo drugih žena u sličnim prilikama koje nam se obraćaju za pomoć i koje zahvaljujući dobročiniteljima možemo podupirati.

Margareth

Margareth smo omogućili školovanje za krojačicu i zaposlili smo ju kod nas u školi da šiva. Kasnije se udala za seljaka s malim posjedom i pomogli smo im da u Mbingi sagrade kućicu. U samo pet godina dobili su četvero djece: Eliasa, Daniela, Basiliusa i Esther. Za vrijeme treće trudnoće Margareth je morala prestati raditi, jer je gotovo svaki dan netko bio bolestan. Kratko nakon rođenja Esther muž joj je rekao da ima drugu ženu, koju bi htio dovesti u njihovu kuću. Margareth to nije mogla odobriti, budući da je postojala sumnja da ta žena ima AIDS – sidu. Njezin muž se na to razljutio i naredio Margareth da odmah uzme svu svoju djecu i vrati se kući svojoj majci, što je ona i učinila. Nevolja je još i u tome što njezina majka ima dvoje djece s teškim tjelesnim potrebama i živi bez ikakvog prihoda.

Naša škola je obitelji pomogla kako je najbolje mogla. To je dodatno teško opterećenje, jer je naša domaćinska škola prepuna djevojčica iz siromašnih obitelji koje ne mogu platiti školarinu.

Emmanuela

Emmanuela se odmah poslije završetka škole udala. Brzo je dobila dvoje djece, jedno za drugim: Innocenta i Theodora. Njezin muž je trgovao robom iz Malavija i Mozambika. Jednoga dana je uhvaćen u Malaviju s drogom te je zatvoren i pretučen. Umro je u zatvoru u Malaviju. Emmanuela je ostala s dvoje malene djece u svojoj kolibi. S drugim muškarcima je dobila još troje djece: Baraka, Anuka i Josefa. Emmanueli smo neprestano pomagali, barem onoliko koliko smo mogli. Njezin sin Innocent, uzoran mladić, došao je u srpnju k meni i rekao mi da u kolovozu odlazi u sjemenište, kako bi postao svećenik. Neka Bog blagoslovi njegov početak u hodu prema ostvarenju duhovnog poziva.

Konsolata

Konsolata se udala i izgledalo je da je sve u redu. Njezin muž je bio učitelj. Prvo su dobili blizance, a zatim još dvoje djece. Muž je unaprijeđen i otišao je studirati u Dar es Salam. Da bi imao manje troškove, stanovao je kod obitelji koja je u rodu s Konsolatom. Kada je završio studij, žena domaćica je tražila da ju oženi, što je on odbio. Ona se razljutila, podmitila je nekoliko ljudi da svjedoče da je cijelo vrijeme seksualno iskorištavao njezinu maloljetnu kćer. Osuđen je na 15 godina zatvora. U to vrijeme su umrli blizanci, a zatim i drugo dvoje djece. Konsolata je ostala sama, bez dohotka i bez zdravlja.

Evodia

Evodia se udala i dobila dva sina. Nakon kratkog vremena su oboljeli od neke krvne bolesti. Muž ju je sve češće tukao i predbacivao joj je da nije u stanju roditi zdravu djecu. To više nije mogla podnositi i preselila se sa svoja dva dječaka u siromašnu kolibu. Pomažemo joj koliko možemo. Dječaci su sada bolje.

Ovim opisom željela sam vam prikazati jedno područje našeg rada na kojem se susrećemo i bavimo s velikim poteškoćama. Naravno da u našem služenju ima puno radosti te bih mogla izvijestiti o sreći i uspjehu mnogih naših bivših učenica. Ovim pismom željela sam da do riječi dođu bivše učenice sa svojim sudbinama, za koje domaćinska škola i dalje ostaje važno mjesto podrške i koje mi možemo podupirati zahvaljujući vašoj pomoći.

**BISKUP MELCHISEDEC SIKULI PALUKU,
BISKUPIJA BUTEMBO – BENI, DR KONGO**

Kongo bez Crkve ne bi bio ono što je danas

Biskup Melchisedec Sikuli Paluku već 16 godina vodi Biskupiju Butembo – Beni, u Demokratskoj Republici Kongo, zemlji smještenoj u "srcu" afričkoga kontinenta, poznatoj i po prijašnjem nazivu Zair. Kao i u drugim afričkim zemljama, nastojanja tamošnje mlade Crkve su velika, ali i problemi s kojima se suočava. Svoj dolazak u Europu biskup Paluku iskoristio je za posjet Hrvatskoj, a u razgovoru nam otkriva živost i mladost Crkve u Kongu, ali i probleme i izazove s kojima se susreće kongoanski narod, čije brige dijele i tamošnji biskupi.

? Što vas je dovelo u Zagreb, koji je razlog vašeg boravka u Hrvatskoj?

! BISKUP PALUKU: Bio sam sa svim drugim biskupima iz Konga u Rimu u službenom posjetu papi Franji koji se zove *ad limina apostolorum*. Poslije tog posjeta želio sam odgovoriti na poziv fra Ilije Barišića, koji me više puta pozvao da dođem posjetiti Hrvatsku. Želio sam osobno upoznati Hrvatsku, domovinu fra Ilije, koji radi u mojoj biskupiji, te drugih hrvatskih misionara, jer sam čuo da Hrvatska ima dugu tradiciju kršćanskog života.

Čuvanje obiteljskih vrjednota

? U Vatikanu ste Papi predstavili život vaše mjesne Crkve, možete li podijeliti s nama pastoralne izazove s kojima se suočava Crkva u Kongu, a posebice vaša biskupija, Butembo – Beni?

! BISKUP PALUKU: Naša biskupska konferencija ima 52 biskupa i svi smo bili u Rimu te smo papi Franji prikazali sliku naše Crkve. To je Crkva koja je doista živa i u pastoralnom pogledu posebno aktivna. Uza sve političke, ekonomske i socijalne probleme, Crkva u Kongu je živa i aktivna. U svojoj poruci Papa je naglasio da bi naša Crkva i mi trebali dati vlastiti doprinos Crkvi, da donesemo i mi naš udio za sve izazove koji postoje u Crkvi, posebno jer se spremamo ući u Godinu obitelji na razini opće Crkve, zbog biskupske sinode u Vatikanu. Svetomu Ocu rekli smo da ćemo mi u Kongu obiteljskomu pastoralu posvetiti čak tri godine.

Mi ćemo nastojati u našoj Crkvi posebno probuditi savjest naših obitelji, da ne podlegnu napastima koje su danas opasnost za sve obitelji i koje žele uništiti vrjednote obitelji. Moramo očuvati naše obitelji od rodne ideologije, "reguliranja" poroda i posebice

od nevladinih organizacija, koje žele donijeti i širiti ideologije koje rastaču obitelji. Pod izlikom da pomažu obiteljima, one šire protuvrjednote, gledaju kako doseći dobro socijalno stanje obitelji, ali i uništiti vrjednote nudeći sredstva kontracepcije i druge metode koje nisu u skladu s katoličkim naukom o braku i obitelji.

Brojna duhovna zvanja

? Mlada ste Crkva, stara tek stotinu godina. Nekad su vam bili potrebni misionari. Kakva je danas situacija s brojem svećenika u vašoj biskupiji?

! BISKUP PALUKU: Ne možemo reći da imamo previše svećenika, jer ih nikad nije dosta. Ali kad usporedimo moju biskupiju s drugima, možemo reći da imamo dosta svećenika, jer ih je već 208 i ima dosta bogoslova u sjemeništu. Dakle, veoma dobro stojimo po pitanju broja zvanja. Zahvaljujemo Bogu što u našoj bisku-

piji ima zaista dosta mladih koji žele ući u svećenički i redovnički stalež te postati svećenici ili redovnici. U mojoj biskupiji ove godine imamo 30 mladih koji su došli na prvu godinu, još ih je 50 na filozofiji i 50 na teologiji, što znači da samo dijecezanskih bogoslova ima 130. A svaki red i kongregacija ima svoju kuću formacije i broj njihovih kandidata je otprilike isti.

Biskupija ima oko dva milijuna stanovnika, a oko 1,2 milijuna su katolici, što je više od 50 posto. Župa ima 48, a još uvijek ima dosta misionara, poput Družbe Presvetog Srca Isusova, koji su bili prvi misionari i donijeli kršćanstvo 1906. godine, potom Družba uznese-nja Marijina, zatim karmelićani, kombonijanci, franjevci i kanonici Svetoga križa. Ne treba zaboraviti spomenuti da imamo dosta svećenika koje smo poslali u misije u druge biskupije u našoj domovini koje nemaju dovoljno svećenika, ali čak i na druge kontinente, pa imamo dosta svećenika u europskim zemljama.

Dorinos Crkve u školstvu i zdravstvu

? Uz duhovni život, kakva je uloga Crkve u društvenom kontekstu?

! BISKUP PALUKU: Uloga Crkve vrlo je važna. Iako bi bilo normalno da država preuzme svu odgovornost za školstvo i zdravstvo, nažalost, to u Kongu nije slučaj. Već sada Crkva je preuzela odgovornost za više od 40 % škola – osnovnih i srednjih, kao i fakulteta, znajući da država ne plaća koliko bi trebala učitelje i nastavnike. Iznos koji država plaća vrlo je nizak i ovisi o dobroj ili lošoj volji državnih vlasti, ali i o programima koji dolaze izvana, npr. o međunarodnoj banci. Zato roditelji koji žele da njihova djeca idu u školu moraju pridonijeti financiranju troškova obrazovanja, pa često i sami grade škole, koje onda država ne upisuje na popise javno priznatih škola, nego ostaju privatne. Tako uz vrlo malen broj nastavnog osoblja, koje država škro plaća, ima velik broj učitelja i nastavnika koje financiraju sami roditelji.

Crkva u Kongu utječe se sestrinskim Crkvama u određenim zemljama Europe i drugdje, ali moramo biti vrlo oprezni kad se radi o drugim organizacijama, koje nas uvjetuju. Svaka biskupija ima neku biskupiju s kojom surađuje, ili po misionarima ili po

kontaktima koje je sam biskup uspostavio s drugim biskupima.

Uloga Crkve u Kongu veoma je cijenjena i glas Crkve ima svoju težinu i ljudi slušaju taj glas. Što se tiče školstva i zdravstva, Kongu ne bi bio ono što je danas bez uloge Crkve. Ima pojedinih područja gdje se slobodno može reći da država ne postoji, nego se Crkva sama brine o potrebama ljudi. Naša uloga je da uza sve negativnosti društva i propagande svjedočimo vrjednote i dostojanstvo svakog čovjeka.

? Kada spominjemo teške teme, ne možemo zaobići ni velik kongoanski problem: visoku smrtnost male djece. Zbog čega je to tako?

! BISKUP PALUKU: Glavni razlog smrtnosti djece najprije je manjak higijene, a onda i manjak posebne hrane za djecu i potom problem bolesti, poput malarije, koja hara i najprije napada djecu. To su tri razloga velike smrtnosti djece. Mnoge obitelji nemaju povjerenja u injekcije za djecu, jer često umjesto da nude lijek protiv bolesti, donesu druge bolesti ili sterilnost.

Država ne želi pred drugim državama priznati da ima neishranjenosti, zato kriomice šalju djecu u naše domove, koji su i sami skromni i jednostavni, jer država ne želi prikazivati da postoji problem neishranjenosti. I naša je Crkva imala pojedina središta za neishranjenu djecu, ali država je to zabranila, jer nije htjela da se vidi problem neishranjenosti. Ipak, na ulici su vidljiva neishranjena djeca, siromaštvo koje je uvjetovano ratom i izbjeglištvom.

Posljedice rata i opća nesigurnost

? Uz egzistencijalne probleme, stanovišтво je još uvijek suočeno s posljedicama rata. Možete nam približiti okolnosti koje su dovele do stanja nesigurnosti?

! BISKUP PALUKU: Crkva je otpočetka činila sve da prihvati izbjeglice iz susjedne zemlje Ruande, a bilo ih je nekoliko milijuna. Prihvatila ih je i pomogla im koliko je mogla, vodeći se naukom Crkve, koji kaže da treba prihvatiti sve, bez obzira na to tko su i odakle dolaze. Situacija se promijenila kad su oni koje smo primili kao izbjeg-

glice postali vojnici i odmetnici od vlade u Ruandi, pa ih se u našoj domovini progoni i pritišće. Tako se rat ne završava, već nastavlja u Kongu između onih koji ratuju u Ruandi. Crkva kontaktira s međunarodnim organizacijama koje su zadužene za vraćanje izbjeglica u njihovu vlastitu zemlju, ali naglašava i ulogu brojnih ustanova koje bi trebale pridonijeti vraćanju mira između zaraćenih zemalja i plemena.

Zato je od 1994. godine u cijeloj regiji opća nesigurnost, a u posljednje dvije godine u mojoj biskupiji oteta su tri svećenika – redovnika, nestalo je više od 800 civila, među kojima su i liječnici. Još uvijek se ne zna gdje su i jesu li živi, a iako ne možemo sa sigurnošću utvrditi je li riječ o politički ili vjerski uvjetovanim otmicama, mi biskupi Konga ne možemo zatvarati oči pred jačanjem radikalnog islama u pojedinim krajevima, što donosi nove napetosti i nered.

Razgovarao Ivan Tašev

Nadbiskup Vinko kard. Puljić

Kad sam pošao u sjemenište, dobio sam jedan dobar savjet. Budući da ispovijed najdublje odgaja savjest, a onda i vjeru čovjeka, moli prije ispovijedi tri *Zdravo Marije*. Jednu da se dobro, iskreno i skrušeno ispovijediš. Drugu moli za onoga koji te ispovijeda, da mu Bog nadahne pravu riječ savjeta. A treću moli da jednog dana i sam postaneš dobar ispovjednik. Taj savjet mi je sjeo na srce te sam ga vjerno vršio. Zaista je potrebno izmoliti one koji će nas u vjeri odgajati. Kada promatramo područja koja upoznavaju

„Da mladi sjemeništarci i redovnici dobiju mudre i dobro oblikovane duhovne učitelje.“

Krista te se nadu oni koji žele Krista slijediti izbliza, potrebno je izmoliti prave odgajatelje da bi svećenička i redovnička zvanja rasla i stasala ispravno.

Odgajatelj u vjeri ne odgaja po onome što priča, odnosno čime poučava, nego po onome iz čega poučava. Jače osvaja onime što jest, nego onime što govori. Zato je važno izmoliti odgajatelje koji će jače odgajati, svjedočeći životom, radosnim i oduševljenim slijedenjem Krista, tada će biti uvjerljiv kada prenosi radosnu vijest. Zato molimo da odgajatelji iz uvjerenja odgajaju, kako bi ti mladi kandidati za svećeništvo i za redovništvo imali pred sobom primjer opredijeljenosti za Krista.

Nisu odgajatelji savršeni ljudi, ali ako su hrabri u poniznosti priznati svoje granice, tada stječu povjerenje mladih ljudi, jer će shvatiti da svi trebamo rasti u vjeri, kako II. vatikanski koncil kaže za Blaženu Djevicu Ma-

riju, da je rasla u vjeri. I mi svi trebamo rasti u vjeri, otvoriti se Duhu da nas oblikuje i izgraditi osjetljivu savjest, po kojoj će nam Bog govoriti i osposobiti nas trajno razlučivati zlo i dobro.

Mladi ljudi sve upijaju i onda kada mi ne mislimo da promatraju. Zato je važno da odgajatelj bude integrirana osobnost, cjelovit u vjerskom životu i uvjerljiv učitelj svjedočenjem. Svi mi, dok smo rasli i sazrijevali, imali smo ljude koji su nas učili. Više smo zapamtili kakvi su bili, nego što su nam govorili. Više pamtimo one koji su znali davati i tražiti, koji su bili pravedni u zahtjevima te uvijek zračili dobrotom, blagošću i ljubavlju. Govor ljubavi svatko razumije. A ljubavi nema bez žrtve. Najveći je dokaz ljubavi spremnost na žrtvu. Tu pouku ljubavi valja položiti pod križem Kristovim, kako bi mogli uvjerljivo svjedočiti.

HRVATSKA

Proslavljen Svjetski dan misija

DRNIŠ: Ovogodišnja Misijska nedjelja – 19. listopada 2014. u našoj Župi Gospe od Ružarija u Drnišu obilježena je molitvenim i drugim aktivnostima.

Uz molitvenu pripremu, "mali misionari" su se marljivo pripremali i animirali liturgiju svake večeri u tjednu, a posebno na Misijsku nedjelju. Uza sudjelovanje u čitanjima i pjevanju, pripremili su i misijski igrokaz *Ruže svete Male Terezije*, koji su izveli prije početka župne svete mise u crkvi Gospe od Ružarija te večernje mise u crkvi svetog Antuna.

Dječji i župni zbor te članovi Frange uzveličali su liturgijsko slavlje svojim pjevanjem. Djeca su se potrudila urediti i crkveni prostor u misijskom ugođaju. U objema crkvama glavne oltare krasile su velike misijske krunice, a prostor ispred oltara bio je ispunjen raznim misijskim predmetima i plakatima. Bio je izložen i bubanj iz Zambije, na koji su naša djeca posebno ponosna, jer su ga ovog ljeta dobila na poklon od misionara Borisa Dabe. **(S. Augustina Vukančić)**

ĐAKOVO: Dan uoči Svjetskog dana misija, u subotu 18. listopada u velikoj dvorani Župe Svih svetih u Đakovu održan je misijski seminar, na kojem je sudjelovalo stotinjak misijskih suradnika iz župa Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Okvirna tema seminara bile su katoličke misije, a prvo predavanje o toj temi održala je s. Ignacija Ribinski,

animatorica župnih misijskih zajednica u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji. Salezijanac Ivan Stojanović, koji je 18 godina proveo kao misionar u Gani, održao je predavanje *Uloga laika u misijskom poslanju Crkve*. O pobudnici pape Franje *Radost evanđelja* predavanje je održao salezijanac Sebastijan Marković, koji je 29 godina bio u misijama u Ruandi.

Sudionici su mogli posjetiti i Misijski centar Đakovačko-osječke nadbiskupije. Razgledali su različite autohtone predmete iz misijskih zemalja i rukotvorine koje izrađuje đakovačka misijska zajednica. Istog dana uvečer otvorena je misijska izložba za sve zainteresirane u prostorijama Misijskog centra. **(S. Ignacija Ribinski)**

ZAGREB – SVETI DUH: Vjeronučenci iz Župe sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu, u Zagrebu, pripremili su za Misijsku nedjelju jedno kratko razmišljanje o misijama, želeći potaknuti župljane da budu misionari životom i zalaganjem te da tako svjedoče da su Isusovi učenici. Molili su za naše misionare i misionarke koji djeluju širom planeta. U crkvi je bilo postavljeno i misijsko selo, koje su promatrali s pitanjem: "Zašto mi nismo tako radosni, sretni i zadovoljni kao djeca iz misijskih zemalja, a imamo puno više od njih?" Čitajući retke iz molitve bl. Terezije razumjeli su da prava radost dolazi od Isusa. **(Vjeronučenci i s. Ljubica)**

ZAGREB – NOVA VES: U petak 17. listopada, uoči Misijske nedjelje, u Samostanu "Antunovac" Služavki Maloga Isusa na Novoj Vesi otvorena je misijska izložba *Imaj srce za Ayiti, za Dječji dom Alojzija Stepinca*. Samom otvaranju izložbe prethodio je prigodan misijski program u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja na Novoj Vesi. Na početku programa sve prijatelje misija pozdravila je s. Katarina

Penić Sirak, provincijska glavarica. Osim članova Prijatelja Malog Isusa iz zagrebačkih župa, na otvorenje izložbe stigli su i članovi PMI iz Kloštra Podravskog i Podravske Sesveta. Uz prijatelje Maloga Isusa bilo je prisutno više redovnica iz družbe Služavke Malog Isusa, na čelu sa s. Radoslavom Radek, generalnom poglavaricom.

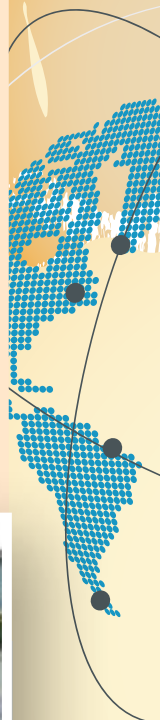
U prigodnom misijskom programu prije euharistijskog slavlja svima prisutnima otkrivena je jednostavnost služenja misionarki s. Ane Uložnik i s. Liberije Filipović, koje od siječnja ove godine djeluju u misiji u Haitiju. Nakon potresa 2010. godine mnoga su djeca ostala bez ikoga svojega, sama, gola i bosa, bez osnovnih sredstava za život. Sestre se brinu za 45-ero djece smještene u Domu Alojzija Stepinca, koji je osnovao vlč. Giordani Belanich.

Nakon kratka programa slijedilo je euharistijsko slavlje, koje je predslavio vlč. Antun Toni Štefan, ravnatelj Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj.

Nakon euharistijskog slavlja slijedio je blagoslov i otvorenje bogate izložbe. Tako lijepo uredene, srcem i dušom osmišljene! Živo zove i poziva na solidarnost. Svako je kupio sitnicu kojom će obradovati dragu osobu, ali tim prinosom i nekoga tamo daleko, čiji osmijeh nema cijene... **(Neda Poljak, PMI, Župa sv. Pavla Zagreb)**

ZAGREB – RETKOVEC: Tijekom tjedna uoči Svjetskog dana misija,

od 12. do 18. listopada, u Župi sv. Pavla apostola u zagrebačkom Retkovcu posebno smo molili za naše misionarke i misionare. Spomenuli smo se njihove djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade u služenju potrebnoj braći i sestrama. Osobito smo svečano proslavili sam Svjetski dan misija, u nedjelju 19. listopada na sv. misi za djecu. Nakon popričesne molitve članovi Prijatelja Maloga Isusa i drugi župljani prijatelji misija pripremili su prigodnu misijsku meditaciju, a dječji zbor "Paulus" pjesmom je pratio meditaciju. Ispred crkve dječja skupina PMI postavila je misijski stol te i smo i na taj način skupljali priloge za misije. S Misijskom nedjeljom ponovno smo započeli krug prikupljanja novčane pomoći za gradnju crkve sv. Pavla u Beninu, u Africi. (S. E. P.)

SESVETSKI KRALJEVEC: Suradnici, prijatelji i dobročinitelji misija Župe Isusova uskrsnuća u Sesevskom Kraljevcu nastoje iz dana u dan poticati druge da im se pridruže u misijskim aktivnostima. Tako su i ove godine započeli svoj mali doprinos iščekujući radosno Misijsku nedjelju. Misijska zajednica radosno svjedoči

ljubav prema misijama svojim radom. Njezini susreti započinju molitvom kako bi sav rad, trud i dobra volja razveselili one koji iščekuju njezinu pomoć. Promatrajući misionare koji izravno djeluju u misijama, koji stavljaju svoje živote na raspolaganje, osjećaju se potaknuti i pozvani na takvu ili sličnu vrstu davanja. Tko daje, taj ne daje, on zapravo prima!

Dajući malo našeg vremena, truda i volje, ne dadasmo nikomu tako kao samima sebi. Radost koju osjećamo je neopisiva u svakom misijskom susretu, prigodom izrade naših rukotvorina. Naši župljani ne samo da kupuju ono što mi izrađujemo, nego sami u tišini svojih domova, štrikaju, pleću, šivaju, gipsaju... i onda donose svoje darove za misije. Eto, tako živi i radi naša zajednica. (Veronika Čačić)

RIJEČKA NADBISKUPIJA: U tjednu uoči Svjetskog dana misija, koji je proslavljen 19. listopada, vjernici župa Riječke nadbiskupije: Svetoga križa na Srdočima, Marije Pomoćnice na Banderovu, sv. Franje Asiškoga na Kukuljanovu, Gospe Karmelske na Donjoj Drenovi te sv. Bartola u Cemiku, okupljali su se na molitvene susrete i slavljenje svetih misa za misije i misionare.

Vrhunac pripreme za Misijsku nedjelju uslijedio je u subotu 18. listopada, kada je u župnoj crkvi uznesenja Marijina u Rijeci u devet sati počela međunarodna molitvena inicijativa *Milijun djece moli zajedno za jedinstvo i mir*.

Riječka crkva bila je ispunjena, jer su došli učenici iz gotovo svih osnovnih i srednjih škola Rijeke i bliže okolice, a sudjelovale su i odgojiteljice u vjeri s dje-

com iz nekoliko vrtića. Inicijativi su se priključili i pojedini roditelji, koji su došli sa svojom djecom. Susret je započeo molitvom misijske krunice, a uvodna su razmatranja predvodila djeca iz vrtića te osnovnih i srednjih škola. Ova molitvena inicijativa pokrenuta je 2005. godine u Caracasu, u Venezueli, a od 2010. provodi se i u Hrvatskoj. Cilj je svake godine na isti datum i u isto vrijeme okupiti milijun djece i mladih u duhovno-molitveno zajedništvo za jedinstvo i mir u svakoj obitelji i u cijelom svijetu.

Cjelodnevni program zaključen je svečanim euharistijskim slavljem, koje je predvodio ravnatelj Papinskih misijskih djela Riječke nadbiskupije vlč. Kristijan Zeba. U prigodnoj propovijedi istaknuo je kako je svaki vjernik pozvan biti misionar.

U nedjelju 19. listopada, na Svjetski dan misija, Župu sv. Ivana Krstitelja na Škurinjama posjetila je misionarka s. Božena Novoselec, redovnica Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga. Vjernicima je posvjedočila o svojem misionarskom putu, koji je počeo 15. rujna 2008. godine te i danas traje u Delegaturi svete braće Ćirila i Metoda u Plovdivu, u Bugarskoj. (Andreja Škarobot Kunštek)

ZAGREB

Misijski dan Družbe sestara franjevki misionarki iz Asiza

Družba sestara franjevki misionarki iz Asiza (SFMA), koja djeluje u Hrvatskoj od 1960., proslavila je Misijski dan Družbe 7. rujna 2014., zadnjeg dana u Korizmi za zvanja, koju sestre obilježavaju svake godine od Velike do Male Gospe. U tom vremenu sestre u Hrvatskoj odriču se svakog voća, dok se sestre u Italiji i nekim drugim dijelovima svijeta odriču

grožđa, prema tradiciji Družbe, a u korist potrebitijih zajednica Družbe. Ove godine svoj novčani prilog namijenile su za potrebe zajednice u Vijetnamu, kako bi sestre mogle obnoviti kuću u kojoj će se za redovnički život pripremati mlade djevojke – budućnost Družbe, trenutno njih dvanaest. Živeći iz dana u dan svoj misijski zanos, redovnice ga ostvaruju

u susretu s ljudima koji traže nekoga tko će ih saslušati, komu će moći povjeriti svoje poteškoće, znajući da će ih redovnice pratiti svojim molitvama i tihim žrtvama, zatim u radu s djecom i mladima, kojima nastoje usadivati kršćanske vrjednote. Koliko mogu, pomažu i materijalno, dijeleći od onoga što imaju.

S. Ljubica Bosilj

Misijska kuća ispred katedrale

lju, 19. listopada. Na Svjetski dan misija cijela Crkva se posebno molitveno povezuje s novim i mladim biskupijama, župama i crkvenim ustanovama u misijskim zemljama.

U Misijskoj kući bilo je predstavljeno misijsko djelovanje hrvatskih misionara i njihovi projekti. Posjetitelji su mogli razgledati predmete iz misijskih krajeva, nabaviti

misijske suvenire, knjige, DVD filmove, kalendare, misijske krunice, misijski list Radosnu vijest te uzeti promotivne i animacijske materijale. I ovom prigodom posjetitelji su se mogli upoznati s načinom kako se uključiti u župne misijske zajednice. Posebni gosti su bili predstavnici misijske zajednice župe BDM Majke Crkve

iz zagrebačke Trnovčice. S posjetiteljima se družila i redovnica Družbe Marijinih sestara iz Benina s. Blanche Akomou Dakin koja boravi i studira u Hrvatskoj, a pjevala je i svirala na bubnju izvodeći duhovne pjesme iz Benina. Nekoliko duhovnih pjesama iz različitih afričkih zemalja otpjevao je i zbor "Asante".

Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj i ove je godine u subotu, 18. listopada organizirala Misijsku kuću ispred zagrebačke katedrale, kao pripremu za Svjetski dan misija (Misijsku nedjelju) koji se slavio u nedjelju,

SIRAČ

Afrika je došla k nama

U Siraču, pokraj Daruvara, 11. listopada održan je susret vjeroučenika, s naglaskom na pripremu za Svjetski dan misija. Ideja za susret potekla je od župnika i vjeroučiteljica, a okupilo se 80-ak djece, iz osam župa.

Nakon kratka uvodnog programa radosno je pozdravljen gost – velečasni Antun Toni Štefan, koji svojim bogatim misijskim iskustvom nikoga nije ostavio ravnodušnim. Prikazao je film *Crna i lijepa – moja Afrika*, potkrjepljujući scene iz filma svojim doživljajima. Vidjevši afričko veselje, radost i prihvaćanje, prisutni su shvatili koliko Afrikanci mogu obogatiti nas koji smo ponekad zaboravili na djetinjstvo, iskrenu radost u sebi, pa ne čudi što Afriku nekadašnji misionar naziva svojom prvom ljubavi. "U Africi, kao i ovdje, žive

ljudi slični nama, potrebni jedni drugima, potrebni Boga. Mi u Europi trebamo njihov polet, mladost, prirodnost, a oni trebaju našu solidarnost, molitvenu i materijalnu." – istaknuo je velečasni Štefan u filmu.

U 30-ak minuta filma može se vidjeti samo djelić onoga što je on kao misionar živio 18 godina, ali i u tih nekoliko minuta Afrika je dotakla sve sudionike susreta, koji su na trenutak, barem u mašti, bili preneseni na afričko tlo. Nakon svjedočanstva uputili smo se u župnu crkvu na svetu misu koju je predvodio naš gost.

Okrijepivši se zajedničkim ručkom, oprostili smo se s dragim gostom i uputili na drugi dio susreta.

Podijeljeni u radionice, izrađivali smo narukvice. Jedna skupina je izrađivala narukvice od gumica, koje ćemo po sestrama milosrdnicama poslati djeci na Salomonskim Otocima, kao dar i znak da mislimo na njih. Druga skupina je izrađivala narukvice od špage, koje će na Misijsku nedjelju biti ponuđene na župnom štandu, zajedno s kolačima i raznim drugim rukotvorinama. Prilog od kupovine bit će dar naše župe za misije.

Dragana Akšamović,
vjeroučiteljica

MISIJSKE VIJESTI IZ BOSNE I HERCEGOVINE

TRAVNIK

Misliti djelom

Učenici KŠC-a "Petar Barbarić", pod vodstvom vjeroučitelja Ivica Bajce, u svojoj su školi upriličili misijsku akciju u mjesecu listopadu. Vjeronaučna sekcija "Kerubini" pripremila je dva panoa, na kojima su predstavili kontinente s imenima naših mi-

sionara. Akciju su znakovito nazvali Moliti djelom. Od Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u BiH – misijske središnjice nabavili su misijske krunice i molitvenike, koje su ponudili na svojem stolu. Svi oni koji su to nabavili, ujed-

no su dali i svoj simbolični prilog. Tako su učinili dobro djelo, koje su poslije potvrdili i molitvom misije i misionare.

MOSTAR

Preminuo veliki prijatelj misija i misionara don Srećko Majić

U ponedjeljak 6. listopada 2014., u 75. godini života i 49. svećeništva, preminuo je u Mostaru don Srećko Majić, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije, velik prijatelj misija i misionara. Don Majić je rođen u Drinovcima 15. rujna 1939. od oca Petra i majke Kate r. Majić, koji su na svijet

donijeli dvanaestero djece. On i još tri sestre opredijelili su se za duhovna zvanja: s. Anastazija za Službenice milosrđa, a s. Serafina i s. Mariangela za Služavke Maloga Isusa.

Misu zadušnicu u četvrtak 9. listopada 2014. na groblju u Drinovcima predvodio je biskup Ratko Perić. Sudjelovalo je oko

130 svećenika, a među brojnim pukom bilo je oko 80 časnih sestara.

Don Srećku Majiću i ovom prigodom zahvaljujemo na svesrdnoj misijskoj zauzetosti i pomoći u promoviranju Papinskih misijskih djela te pomažanju misija i misionara. Počivao u miru Božjemu.

MOSTAR

Kolači za misije

Franjevački samostan sv. Petra i Pavla, Župa sv. Petra i Pavla, članovi Franjevačkoga svjetovnog reda, Frame i "Campanile" te ostali suradnici

organizirali su karitativnu akciju *Kolač za misije* na Svjetski misijski dan, 19. listopada 2014. Mnogi su se uključili u akciju, napravili kolače i ponudili

ih vjernicima i turistima nakon svetih misa. Novac od prodanih kolača namijenjen je za pomoć našim misionarkama na Salomonskim Otocima, gdje djeluju milosrdnice sv. Vinka s. Augustina

Nikolić, s. Jasna Plavac, s. Slavka Bogdan i s. Ruža Raič. Prikupljena sredstva poslana su Nacionalnoj upravi PMD-a u BiH – misijskoj središnjici u Sarajevu.

STUDENCI

Misijski ajvar

Mladi Župe i Svetišta Presvetoga Srca Isusova Studenci, kod Ljubuškog, udruženi u "Novo srce" i predvođeni župnikom Ivom Šutalom i župnim vikarom Tomislavom Zubcem i ove su godine pripremili "misijski

ajvar". Uza stručnu pomoć domaćica, pripremili su 200 staklenka vrlo ukusna ajvara, koji su ponudili župljanima nakon svetih misa u Studencima, Stubi i Zvirovićima na Misijsku nedjelju. Sav prihod od prodaje namijenili su

za potrebe novoosnovane Župe Kisongo, u Tanzaniji, gdje djeluju dvojica naših misionara – Velimir Tomić i Bernard Marijanović, te utržak predali Nacionalnoj upravi PMD-a u BiH. Usto su ponudili i misijske materijale, misijske krunice i

molitvenike, želeći time naglasiti da je našim misionarima prijeko potrebna molitvena potpora. Sudjelovanje mladih u toj akciji, kao i svih ostalih koji su se uključili, potvrdilo je da nije sve u novcu, nego prijateljstva u srcu.

Prvi maturanti u Manyamuni

DR KONGO

– Fra Stojan Zrno

Brzo stigismo i prestigismo Jean-Marieja i Williama, koji su biciklima napustili Kalemu prije dvadesetak minuta. Usput susrećemo čudne bicikliste. Na svaki bicikl natovarili su više od 200 kg kukuruza i guraju ga. Tako će prevaliti put od 400 km. Koja izdržljivost! U Manyamuni nas dočeka razdragani ravnatelj srednje škole. Izveo je na maturu prvu generaciju otkako je osnovana škola i svi su položili. Dok čekamo Williama i Jean-Marieja, ravnatelj osnovne škole pokazuje mi što su sve dosad radili. Napravili su 21 000 opeka za školu i crkvu. U osnovnoj školi ima 300 učenika, a u srednjoj 120. Bit će ih još više kad sagradimo prave učionice. S radovima planiramo početi dogodine, ako Bog da. Prvo ćemo završiti ono što smo započeli u drugim selima, jer nezgodno je imati previše gradilišta.

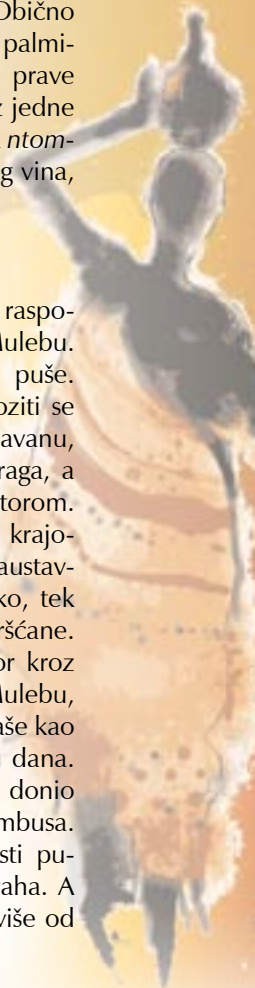
Navečer su donijeli puno suhih drva. Vatra je velika, veća nego igdje drugdje. Dva zbora se izmjenjuju u pjevanju. Oko nas se skupilo mnoštvo, gotovo cijelo selo. Djeca polijegala ispred nas uz vatru i brzo zaspala. Očito im godi toplina u svježoj noći.

Ujutro, za vrijeme svete mise, krstio sam dvojicu mladića. U toj se zajednici u posljednjem vremenu povećao broj onih koji mole. Neki su bili u sektama, a drugi "u zraku", tj. nigdje. Zajednicu su razdijelili u četiri četvrti. U svakoj ima jedan aktivni kršćanin zadužen za evangelizaciju. Njegova je dužnost razgovarati s onima koji se žele priključiti našoj zajednici. Taj način evangelizacije njihova je vlastita inicijativa. Eto, što mogu revidni kršćani. Posebno sam danas obratio pozornost na novopridošle "kršćane", tj. one koji su počeli moliti s našima, a još nisu kršteni. Potaknuo sam ih da ustraju u molitvi i da slijede pouku za krštenje. Nakon svete mise ravnatelj srednje škole častio nas je uime svojih maturanata koji su položili ispit.

Pili smo *malevu-ntombe*. Obično se kaže za *malevu* da je to palmينو vino. Ali u ovom kraju prave *malevu* od soka koji curi iz jedne vrste bambusa. Nazivaju ga *ntombe*. Ukusniji je od palminog vina, a ima i manje alkohola.

Povratak u Mulebu

U tako slavljeničkom raspoloženju vraćamo se u Mulebu. Vrijeme je lijepo. Vjetar puše. Divno je u ovo vrijeme voziti se na motoru kroz zelenu savanu, posebno kad je čovjek otraga, a netko drugi upravlja motorom. Mogu razgledati prekrasne krajolike, razmišljati, moliti... Zaustavljamo se u Mulebi nakratko, tek toliko da pozdravimo kršćane. Nije red projuriti kao vjhor kroz selo. Jučer smo napustili Mulebu, ali nas tako srdačno dočekaše kao da se nismo vidjeli godinu dana. Prijašnji starješina kršćana donio nam *ntombe* – sok od bambusa. A njegova žena nas počasti punom zdjelom kuhanoga graha. A ručali smo tek prije malo više od sat vremena.

Predvečer, u 16,30 sati, nakon "ceremonija" s prijelazom preko rijeke, dodosmo u Kaseke. Kad smo prije četiri dana došli vozilom u Kaseke, usput je prednja guma pokupila neki oštri, željezni predmet. Tada nismo imali vremena popraviti gumu, nego smo ju samo podigli na dizalicu, da se ne izobliči. Motorist Tshilay odmah se dade na posao. Naporno je skinuti gumu s felge ovdje u divljini, gdje nema alata, ali Tshilay je naučio na sve, jer on radi u bolnici kao vozač. A vozač u Africi mora biti u prvom redu dobar mehaničar.

Bog je jedan – moli gdje ti se sviđa!

Pjevači donesoše suhих palminih grana da nalože vatru. Nije to dobro drvo za ogrjev, jer čim plane, brzo sagorijeva, ali svejedno, grije i osvjetljuje ljude u mrkloj noći. Večeras pjevača ima veoma mnogo, više nego za našega prethodnog posjeta. Ujutro je mala crkvice bila i pretijesna. Nikada ih nije bilo toliko. Prije svete mise djeci sam podijelio bombone i otpustio sve one koji ne mole u našoj zajednici. Za svetu pričest bijaše ih samo sedmero. Kasnije mi priča vjeroučitelj da su ove godine mnogi došli moliti u našoj zajednici, ali još "ispituju". Zato još nisu počeli slijediti vjeronaučnu pouku. U selu su još postojale metodistička zajednica i neka domaća sekta, zvana *mwinya*. Te su se zajednice ugasile, pa su mnogi njihovi članovi došli k našima. Budući da smatraju da je bolje

negdje moliti nego nigdje, došli su k nama, jer, kako oni često ponavljaju: "Bog je jedan", dakle, svejedno je moliti bilo gdje. U razgovoru sam im pripomenuo: "Istina je da je Bog jedan, ali mi smo različiti i trebamo nastojati slaviti ga, ponašati se u životu i moliti kako nas je on sam poučio, a ne slijediti ljudsku mudrost ili čak ljudsko ludovanje, što pokazuju neke sekte." Afrički je čovjek podređen više osjećajima nego razumu. Zato moli tamo gdje mu se sviđa, a pitanje istine nije toliko važno, jer "Bog je jedan".

Koliba za nas u Masombu

Tshilay se odvezao motorom prema istoku, u Kaminu, a mi smo stavili Jean-Mariejev i Williamov bicikl u vozilo i po velikoj vrućini i sparini idemo prema Masombu. Nekoliko kilometara prije Masomba počela je pljuštati kiša, a brisači nisu radili. Oprezno i polako vozio sam uskim putom kroz šumu, jer gotovo ništa nisam vidio. Samo da koja grana ne razbije prednje staklo! Na ulazu u selo skupila se mladež i djeca iz pokreta "Kiro". Pokraj nove crkve čeka nas veliko iznenađenje. Napravili su kolibu za nas. Ne moramo više "tjerati" ni starješinu kršćana, ni vjeroučitelja iz vlastite kuće. Odsada smo mi "svoji na svo- me".

Pojavio se i ravnatelj škole, koji je kao general mrtve vojske. U gradu su djeca počela učiti prije gotovo mjesec dana, a ovdje još uvijek čekaju. Ro-

diteljima se ne žuri. Tek sada su se sjetili da nemaju novca za upis djece u školu. Još će danima "misliti", a onda će ipak shvatiti da bi djecu trebalo upisati. Sreća za njih što su inspektori vrlo daleko i ne ide im se u zabačena sela. Zato u ovim selima mogu raditi kako im se sviđa i djecu upisati u školu 2-3 mjeseca nakon službenog početka školske godine.

Nezgodna za vrijeme svete mise

U crkvi je bilo mnogo veselije. Bijaše ih 28 za svetu pričest. Krstio sam četiri bebe i vjenčao se jedan stariji bračni par. Međutim, dogodila mi se mala nezgodna malo prije prvog čitanja. U zadnje vrijeme ponekad mi poteče krv iz nosa, posebno kad je vrlo vruće. A danas sam vozio više od tri sata po velikoj žezi. Ispričah se vjernicima i rekoh animatoru Jean-Marieju da propovijeda, da vjernicima malo protumači evanđelje, a ja ću se skloniti iza oltara dok mi krv ne stane. Javni nastup za njih nije nikakav problem. Jedan fratar iz Hercegovine koji je lako i misaono znao govoriti, običavao je reći: "Za propovijed mi se najteže raskoračiti i čvrsto stati na noge. Ostalo je lako." Takvi su nekako i ovi naši ljudi. Nemaju nikakva straha od javnog nastupa. Animator je vrlo suvislo propovijedao, iako nije imao vremena za pripremu. U međuvremenu mi se krv zaustavila, pa sam mogao nastaviti s krštenjem i vjenčanjem.

I ovdje škola "šepa"

Nakon večere, dođoše seoski poglavar, ravnatelj škole, učitelji i još neki ugledni ljudi da razgovaramo o školi. Ona je katolička i zato se obraćaju župniku. Čak i u selima gdje škola nije naša, ljudi mi dolaze sa svojim poteškoćama u školi. Misle da ja mogu sve. Velim ovim našima: "Od vas ovisi hoćete li imati školu. Tražite da gradimo učionice s cementom i opekama, a ne želite slati djecu u školu." Svi se složiše da bi djeca odmah sutra trebala početi učiti. Seoski poglavar obeća u zanosu da će otići potražiti policiju da kazni nemarne roditelje koji već sutra ne pošalju djecu u školu. Mnoga djeca su daleko u polju. Čak i noće tamo s roditeljima, jer je vrijeme sjetve.

Sveti Franjo de Laval, apostol Kanade

Zato je biskup Laval poduzeo druge mjere: izopćio je iz Crkve katolike koji su se i dalje bavili tom trgovinom. Biskup Laval suočio se s gnjevom vođa te trgovine, ali i s nekim guvernerima. Ta borba trajala je 20 godina. Končno je 1679. biskup Laval ishodio od kralj Ljudevita XIV. zabranu prodaje alkoholnih pića Indijancima.

Mnogi smatraju biskupa Lavala "ocem domovine". Naime, on je uporno radio na promicanju vjerskog života te osobito na izgradnji škola. Njegova golema biskupija, koju je tek trebalo ustrojiti, obuhvaćala je tadašnje francuske kolonije Kanadu (današnji Québec), Acadiju i Newfoundland na sjeveru i protezala se sve do Louisiane na jugu, kojom je tada također vladala Francuska. Biskup Laval odlazio je na teške pastoralne pohode, jer je želio izgrađivati Crkvu u ondašnjoj Novoj Francuskoj na čvrstim temeljima zajedništva u župama i školama. Ubrzo je osnovao i sjemenište u Québecu. Iz njega su izišli prvi obrazovani ljudi, politički i vjerski vođe, koji će se boriti za francuska narodna prava u Kanadi nakon engleskog osvajanja. Nakon 1760. godine župne zajednice su bile čvrsta uporišta oko svojih župnika, kako ih je naučio biskup Laval. Zbog toga je i dobio naslov "otac domovine".

Poznavatelji biskupa Lavala držali su ga za misionara s mističnim srcem ili mistika s misionarskim srcem. Tijekom posljednjih godina života biskup Laval je tjelesno veoma oslabio zbog mnogobrojnih putovanja. Mnogi svjedoci tvrde da je znao pješke odlaziti na duga putovanja, bez novca, skrivajući svoj identitet. Htio je na taj način nasljedovati primjer apostola prve Crkve. Zahvaljivao je Bogu što može trpjeti iz ljubavi prema njemu. Posjećivao je bolesnike, hrabrio ih i mnoge ispraćao na smrtnom času. Odlazio je u katedralu ujutro u četiri sata. Poput sakristana je otvorao vrata, zvonio, pripremao sve potrebno kako bi služio sv. misu u 4:30 sati. O njemu se govorilo da je slavio misu poput anđela.

Nakon svoje smrti 6. ožujka 1708. nije ostavio nikakve imovine, sve je podijelio siromasima. Sv. papa Ivan Pavao II. proglasio ga je blaženim 22. lipnja 1980., nakon mnogih čuda i milosti po njegovu zagovoru. Papa Franjo proglasio ga je svetim zajedno s Marijom od Utjelovljenja Guyart Martin 3. travnja 2014.

U jednom pismu, koje je 1668. poslao misionarima sv. Sulpicija, dao je sljedeće savjete: "Neka nastoje izbjegavati dvije krajnosti na koje trebaju paziti oni koji rade na obraćenju duša: previše se nadati ili se ne nadati uopće. Oni koji se previše nadaju, prvi su koji gube nadu u svemu kad naiđu na velike poteškoće koje se nalaze u zalaganju za obraćenje nevjernika, a to je (obraćenje) više djelo Božje nego ljudsko. Neka se prisjete da sjeme Božje riječi donosi plod u strpljenju..."

Takav savjet vrijedi i za današnje pastire i vjernike.

VIČ. Odilon Singbo

Među novijim proglašenim svetcima je i misionar Franjo de Laval, prvi biskup Québeca. Franjo je rođen 1623. u mjestu Montigny-sur-Avre u Francuskoj. Franjin otac bio je potomak baruna de Montmorencyja, suvremenika francuskog kralja Huga Capeta. Franjo je zaređen za svećenika 1647., a za biskupa 1658. godine. Dok se pripremao za odlazak u misije u Tonkin, u Indokinu, doznao je da ga isusovci iz Sjeverne Amerike mole da dođe k njima. Kralj Ljudevit XIV. poslao je njihovu molbu Papi s ovim riječima: "Želimo da gospodina de Lavala, biskupa Petree, prihvate svi naši građani u Novoj Francuskoj, kako bi tamo vršio biskupsku službu." Ta vijest nije bila dobro prihvaćena u domaćem svećenstvu. Kraljica Ana pisala je guverneru Québeca: "To je moja čvrsta namjera i namjera mojeg sina da biskup Laval vrši svoju biskupsku službu baš u Québecu." Biskup Laval ubrzo se oprostio od svoje obitelji te se odrekao nasljedstva i plemićkih povlastica u korist svojega mlađeg brata Jean-Louisa. Brod je napustio luku La Rochelle na Uskrs 1659. i stigao u Québec 16. lipnja 1659. Čim je biskup Laval došao na američko tlo, uočio je uništavajuće posljedice alkoholizma, kojemu su se domorodci Indijanci neumjereno odavali. Alkoholna pića uvozila su se iz Francuske i razmjenjivala za krzno. Biskup Laval se suprotstavljao takvu trgovanju. Trgovci su zbog toga ustali protiv biskupa. To biskupovo djelovanje bilo je vrlo mukotrпно, jer nije mogao zaustaviti tu trgovinu, koja je imala za posljedicu razne sukobe, ubojstva, podjele u obiteljima.

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

Dražen Marijano-
vić, Mostar 100
KM * Josip Vlačić,
Polog 200 EUR;
150 KM i 40 kn *
Slaven Kožul, Širo-
ki Brijeg 100 KM *

don Ivo Šutalo, Studenci 50 KM *
Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM *
Školske sestre franjevske-Provincija-
lat, Sarajevo 210 KM * Zoran Buba-
lo 100 KM * Nada Begić 100 kn *
N. N. 35.000 kn * Bosiljka Čelant
100 kn * Nada Luzina 1.000 kn *
Gordana Radošević 50 kn * Božidar
Škarec 200 kn * Sunčica Čoklica 50
kn * Mladenka Lovrović 150 kn *
Zdravka Lovrić 50 kn * Danijel Kriz-
manić 250 kn * Sanela Kučar 100
kn * Dušana Tadić 200 kn * Brani-
mir Gabrić 50 kn * Manda Filipović
100 kn * Ante Matković 50 kn * Kri-
stina Filipov 50 kn * Ivana Josipović
100 kn * Blaško Kivić 100 kn * Mar-
gita Žagarova 100 kn * Žarko Trgo-
-Konoba Posejdon 200 kn * Nada
Hrga 300 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Anica Čurić, Tomislavgrad 100 KM *
Nikolina Slišković, Široki Brijeg 100
KM * Ljilja Grbešić, Široki Brijeg 200
KM * Ivo Ivešić, Donja Golubinja 20
KM * Janja Jozinović, D. Golubinja
20 KM * Darovatelji preko o. Dra-
ge Kolimbatovića 4.500 kn * Blaško
Kivić 200 kn * Brančo Dragojević
1.000 kn * Gordana Šižgorić 100 kn +
100 kn * Roko Srdarović 50 kn +
50 kn * Vera Čaragonja 200 kn * Ivan
Janeš 500 kn * Stjepan Maloić 500
kn + 200 kn * Gordana Radošević
50 kn * Milka Brunec 200 kn + 200
kn * Marija Mišić 200 kn * Josip
Kordić 100 kn * Luka Paljević 300 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJE:

Vlč. N. N., Sarajevo 75,10 KM * An-
đela Šimunović, Jajce 47,13 KM *
Vesna Varga 160 kn * Obitelj Jurčec
100 kn * Sanela Jurić 95 kn * Štefica
Ričko 100 kn * Stjepan Kozelka 50
kn * Župa sv. Jurja, Perković 200 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Don Slavko Maslač, Mostar 1.700
KM; 150 USD; 100 kn * Duška
Ćorić, Gabela 200 KM * Ljiljana i
Gojko Zovko, Međugorje 500 EUR
* N. N., Grbavica-Sarajevo 50 EUR

* Benedikt Pehar, Čitluk 300 KM
* Marija Miličević, Stolac 50 KM *
Gordana Šižgorić 50 kn + 50 kn

ZA GLADNU DJECU:

Slavena Pažin, Stolac 50 KM * Irena
Šimić, Humac 30 KM * Jure Rupčić,
Ljubiški 500 KM * Gordana Ugle-
šić 500 kn * Bara Miković 100 kn *
Nada Begić 100 kn * Alojzija Župan-
čić 200 kn * Slavka Kopačin 100 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Đani Marlais, Ponikve 500 kn *
Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Kom-
ping d.o.o., Vitez 50 KM * Sandra
Toskić, Sarajevo 30 KM * preč. Miro
Agostini, Sarajevo 30 EUR * mons.
Franjo Topić, Sarajevo 200 KM *
HKD Napredak, Sarajevo 300 KM
* Anđa Mihajević, Nova Bila 50
KM * Ankica Zelić 50 EUR * Zorica
Klasan 100 EUR * Obitelj Soldić 50
kn * Željko Nikolić 50 kn * Robert
Čaran 20 kn * Danica Kristić 100 kn
* Verica Grbić 270 kn * Senka Do-
miniković 100 kn * Anica Pušić 700
kn * Igor Končurat 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Orladno d.o.o., Grude 100 KM *
Zajednica sestara franjevki, Gorica-
Livno 650 EUR * Ivana Miličević,
Čitluk 50 KM * Marija Miličević,
Stolac 50 KM * Željana Nižić 50 kn
* Dario Časar 100 kn * Anita Ma-
tić 500 kn * Obitelj Banović 200 kn
* Lucija Dančević Sočak 100 kn *
Spomenka Mandić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

M. Horvat 50 kn * Božena Legan
7.000 kn * Ljiljana Lukač 200 kn *
Lucija Dančević Sočak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

R. M., Sarajevo 150 KM * N. N. 200
kn * Jelena Prskalo 500 kn * N. N.
100 kn * Igor Pivac 500 kn * Marin
Babić 200 kn * Stana Prskalo 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Marija Bartošek i suradnici 300 kn
+ 300 kn * Mila Lovrinčević 50 kn
* Marija Puharić 40 kn * Ljiljana
Mesarov 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Martina Knežević 160 USD

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Župa sv. Petra i Pavla, Mostar-misij-
ska akcija 4.139,25 KM * vlč. Željko
Blagus 350 kn * Milan Šijan 250 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KENIJI:

Ilija Raguž 100 EUR

ZA MISIJU KAMBALA – DAKAWA, TANZANIJA:

R. M., Sarajevo 150 KM * Sestre mi-
losrdnice, Ljubuški 400 EUR * Daro-
vatelji župe sv. Franje Asiškog, Sred-
nja Slatina: vlč. Marko Stipičić 50 EUR;
Niko Jurić 100 EUR i Željko Jurić 50
EUR * preč. Miro Agostini, Sarajevo
20 EUR

ZA MISIJU KISONGO U TANZANIJI:

Župa sv. Petra i Pavla, Gorica Struge
400 CAD * župa Blagaj-Buna (pro-
daja kolača) 1.710 KM * župa Stu-
denci (prodaja ajvara) 1500 KM *

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Josip Rajčić 30 kn * Obitelj Banović
250 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Zvezdana Hlupić 2.000 kn

ZA AKCIJU MIVU - MISIJSKA VOZILA:

N. N., Sarajevo 2.000 kn * Bratovšti-
na sv. Filipa i Jakova, Ponikve 4.000
kn * Župa sv. Jurja, Perković 400 kn
* Župa sv. Mihaela, Gračani 1.000
kn * Župa sv. Leopolda B. Mandića,
Koprivnica 2.600 kn * Župa Lasinja
90 kn * Župa sv. Roka, Virovitica
5.290 kn * Kristina Župančić 100 kn
* Ljerka Uremović 40 kn * Zdenka
Baraba 350 kn * Ana Buterin 20 kn
* Mira Madunić 100 kn * Ivanka Ni-
kolić 100 kn * Marija Bunjevac 50
kn * Marija Perišić 200 kn * Nadbi-
skupsko Sjemenište Zmajević 200 kn
* Kata Knežević 100 kn * Dana Risek
20 kn * Karmel sv. Josipa 200 kn *
Kata Nemet 50 kn * Berislav Mrak
50 kn * Krešimir Gačina 200 kn *
Župa sv. Filip i Jakov, Čavle 650 kn *
Zdenka Majnarić 20 kn * Danica Bu-
turac 300 kn * Mons. Valter Župan
500 kn * Štefica Opačak 100 kn * Ili-
ja Udovičić 20 kn * Bruna T. Vlak-
ančić 100 kn * Ivka Šoštar 30 kn * Matija
Nemetz 100 kn * Biser Metal d.o.o.
300 kn * Sestre Benediktinke 300 kn
* Šima Kaleb 200 kn * Eva Vuljak
100 kn * Nevenka Zrno 2.000 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

N. N., Grbavica-Sarajevo * Škol-
ske sestre franjevske-Provincijalat,
Sarajevo * N. N. * Pave Radonić *
Nikola Simoneti * Eko Veteran * s.
Magna Borovac * Katica Pole

Misijski kalendar za 2015. godinu

Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u RH i BiH izdale su katoličke misijske kalendare za 2015. godinu: jednolisni i s 12-lisni. Kalendarima se želi kroz cijelu godinu podržavati vjerničku misijsku usmjerenost i crkvenu univerzalnost. Posebno su označeni dani pojedinih misijskih proslava i zaštitnici misija.

Na stranicama 12-lisnog kalendara su po mjesecima prigodne fotografije i misijske nakane Apostolata molitve tog mjeseca. Na zadnjoj stranici je karta s popisom svih hrvatskih misionara i misionarki po zemljama i kontinentima. Kupnjom misijskih kalendara pomažete djelovanje naših misionara i misionarki.

Cijena 12-lisnog kalendara je 8 KN ili 2 KM. Cijena jednolisnog kalendara je 1 KN ili 0,20 KM.

Narudžbe se primaju na adresama:

Papinska misijska djela u RH, Ksaverska cesta 12a, 10000 Zagreb, tel. +385(0)5635-055, e-mail: missio.croatia@zg.ht.hr
 Papinska misijska djela u BiH, Kaptol 32, 71000 Sarajevo, tel. +387(0)33 667-889, e-mail: missio.bih@bih.net.ba

Animacijski materijali

Prigodom Svjetskog dana misija koji je ove godine proslavljen u nedjelju 19. listopada, Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini izradile su u suradnji sa stručnim suradnicima brošuru ANIMACIJSKI MATERIJALI – priručnik za misijsku animaciju tijekom cijele pastoralne godine.

MISIJSKA KRIŽALJKA – studeni 2014.

Radosna vijest	Ime evanđelista	Vrsta ribe	Naum (tur.)	Radon	Proglosi	Skup (lat.)	Italija	Junaci	Ap	Etika	Milost (tur.)	Zamjenica	Radosna vijest
Hrvatska misionarka, poginula u Africi													
Misijska zemlja u Africi							Uzvik Idite (lat.)						
Crna ptica				Država u Aziji I					Vječni život Melodičnost				Riba
Zglobni												Š Život u nebu	
				TS			Okretan Dio crkve					Radij Put (lat.)	
				Italija			Morska životinja Druž. Isusova				Zavareno mjesto CB		
	Radosna vijest			Darivanje Kalij									
Mjesto smrti misionarke												Dušik	

Rješenja iz prošlog broja: MISIJSKA NEDJELJA, MISA, PAPA.

